

Gemeente Rotterdam

dS+V

Bezoekadres: Galvanistraat 15
3029 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 6699
3002 AR Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl/monumenten
E-mail: Monumenten@dsv.rotterdam.nl
Fax: 010 - 489 6706

AANTEKENEN

Gemeentewerken Rotterdam
Afd. Beheer Buitenruimte
T.a.v. mr. A.J.S. van Beurden
Galvanistraat 15
3029 AD ROTTERDAM

GEMEENTEWERKEN ROTTERDAM			
110/21880			
21 JUNI 2010			
Bun.	BBAD		
PARAAF			
In overleg met			
PARAAF			
MONUMENTENVERGUNNING			

Inlichtingen: L. Haaring
Afdeling: Ruimtelijke Ordening
Telefoon: 010 - 489 4892

Uw brief van: 18 november 2009

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 10/5244

Aantal bijlagen: 1 set + advies RCE

Betreft: Monumentenvergunning voor

Watertorenweg 160-164

Datum: 7 juni 2010

MONUMENTENVERGUNNING
Registratienummer: 2009/4819/15

Geachte heer van Beurden,

Inleiding

Op 25 november 2009 ontvingen wij uw aanvraag voor een vergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet 1988 voor de restauratie van de filterbakken en filterhuisjes van het rijksmonument Watertorenweg 160-164 (monumentnummer 333995).

Uw aanvraag is door ons in behandeling genomen en om advies voorgelegd aan de commissie voor Welstand en Monumenten en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Samenvatting adviezen

De commissie voor Welstand en Monumenten heeft positief geadviseerd over uw aanvraag. De commissie constateert dat het plan voldoende rekening houdt met de waarde uit de redengevende omschrijving.

De staatssecretaris van OCW heeft positief geadviseerd, zij heeft geen bezwaar tegen de uitvoering van de werkzaamheden aan het monument.

Terinzagelegging

Het ontwerpbesluit heeft met ingang van 29 april 2010 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn naar aanleiding hiervan geen zienswijzen ingediend.

Besluit

Het plan betreft het technisch instandhouden van het monument. Echter zijn op enkele punten nadere gegevens noodzakelijk. Zo dient een totale opname gemaakt te worden die nauwkeurig aangeeft waar herstel noodzakelijk is. Het vervangen van voegwerk wordt alleen toegestaan als hiervoor een technische noodzaak bestaat. Verder vragen wij nadere informatie over de drainage en de monitoring van het metselwerk. Wij hebben deze gegevens als voorschrift in dit besluit verwerkt.

In het advies van de staatssecretaris zijn opmerkingen gemaakt over de ingediende bescheiden. Wij achten deze opmerkingen van belang en verzoeken u deze opmerkingen ter harte te nemen. Gezien bovengenoemde en de motivering in de uitgebrachte adviezen hebben wij besloten u de gevraagde monumentenvergunning te verlenen. Wij verbinden aan dit besluit wel een aantal voorschriften. Het advies van de staatssecretaris maakt onderdeel uit van dit besluit en hebben wij als bijlage toegevoegd.

Wij hebben besloten:

1. Gemeentewerken Rotterdam een vergunning te verlenen als bedoeld in artikel 11 van de Monumentenwet 1988 voor de restauratie van de filterbakken en filterhuisjes van het rijksmonument Watertorenweg 160-164 (monumentnummer 333995), zoals omschreven in de ingediende, bij deze vergunning gevoegde en gewaarmerkte bescheiden (zie overzicht in bijlage);
2. aan deze vergunning het voorschrift te verbinden:
 - dat er een herziene opname komt van alle filterhuisjes en filterbakken die nauwkeurig aangeeft waar herstel noodzakelijk is. Dit geldt voor alle bouwdelen;
 - dat voor alle bouwdelen geldt dat alleen partieel herstel is toegestaan, waar het technisch noodzakelijk is;
 - dat nadere gegevens worden ingediend m.b.t. de drainage;
 - dat het metselwerk m.b.t. de stabiliteit gemonitord wordt. Indien dit inmiddels is gedaan, dient hiervan de informatie geleverd te worden. Als blijkt dat naar aanleiding hiervan herstel noodzakelijk is, dient hier een omschrijving te worden voorgelegd.
3. dat de onder punt 2 gevraagde informatie voor de start van de werkzaamheden ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan het bureau Monumenten van de dS+V;
4. dat deze vergunning komt te vervallen indien er niet vóór 1 juni 2012 gebruik van is gemaakt.

Overige aandachtspunten

Wij wijzen u er op dat:

- deze vergunning ingevolge artikel 16 lid 7 van de Monumentenwet 1988 buiten werking blijft totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien er een beroep is ingediend, op het beroep is beslist, tenzij - op verzoek - wordt beslist, de schorsing op te heffen.
- indien tijdens de uitvoering van het werk tot dan toe onbekende onderdelen van het monument worden aangetroffen, die mogelijk (cultuur)historische waarde bezitten, contact moet worden opgenomen met het bureau Monumenten van de dS+V. Dan zal bezien worden of er nadere plangoedkeuring nodig is. Dit geldt eveneens voor de uitvoering van werkzaamheden die niet onder de werking van deze vergunning vallen;
- de start en het gereedkomen van de werkzaamheden moeten worden gemeld aan het bureau Monumenten op bovengenoemd e-mailadres.

Korte weergave werkzaamheden

Het plan omvat de restauratie van de natte en droge filterbakken en de filterhuisjes.

Advies commissie

De commissie voor Welstand en Monumenten heeft op 21 april 2010 positief geadviseerd, zij licht haar advies als volgt toe:

De aanvraag betreft achterstallig onderhoud van het gehele complex, bestaande uit 5 natte en 6 droge filterbakken, en 11 filterhuisjes. Het gaat daarbij om conserverend herstel. De commissie kan in principe akkoord gaan met de aanpak. Wel moet worden vastgesteld dat de moderne materialen geen schade aan het monument tot gevolg zullen hebben. De commissie tekent daarbij aan dat zij het streven om het gietijzeren hek rond het terrein op te laten nemen in de rijksbegrenzing van het monument ondersteunt.

Advies staatssecretaris

De staatssecretaris van OCW heeft als volgt geadviseerd:

Op grond van de bij uw adviesverzoek gevoegde bescheiden constateert zij dat de vergunningaanvraag betrekking heeft op een ingreep waarvoor krachtens artikel 16, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 een ministeriële adviesplicht geldt. Het betreft immers een ingreep als bedoeld in artikel 2, onder b van de *Regeling ministeriële adviesplicht bij aanvragen om een monumentenvergunning* (Staatscourant 2008, nr. 2667).

De aanvraag heeft hoofdzakelijk betrekking op de technische instandhouding van de filterhuisjes, de watergevulde filterbakken en de in de jaren '90 gedempte filterbakken van het drinkwaterterrein. De laatste zijn als onderdeel van de openbare ruimte als recreatieterreintjes ingericht. Aanleiding is geconstateerde schade, onder andere scheurvorming in het metselwerk en problematiek die deels ontstaan is door verkeerde herstellingen in het verleden (voegwerk).

Ondanks de veelheid aan ingediende bescheiden is het plan wat onoverzichtelijk is en niet overall compleet of voldoende informatief. Wat betreft het aantal onderdelen van het complex waarop de werkzaamheden betrekking hebben, is het plan onduidelijk omdat slechts van een aantal onderdelen (nl. van de filterhuisjes 1 en 8 en de waterbassins 1, 3 en 6) materiaal is ingediend. Uit navraag bij uw gemeente blijkt dat het om restauratie van het gehele complex gaat en dat de ingediende onderdelen dienen als referentie voor de wijze waarop de restauratie zal worden uitgevoerd. Deze aanpak is verwarrend omdat deze niet wordt toegelicht. Sommige tekeningen zijn dubbel, of er zijn verschillende versies van een tekening bijgevoegd (bijv. tekening G-03 waarbij de wijzigingen niet op tekening zijn aangegeven) terwijl andere tekeningen ontbreken. De gebrekentekeningen geven ten opzichte van de tekeningen van de bestaande toestand geringe extra informatie over de geconstateerde gebreken. Een overzichtelijker aanpak is wanneer stap voor stap de huidige toestand, vervolgens de gebreken en dan de te nemen maatregelen worden aangeduid. Een overzichtelijke plantekening als schakel tussen de opname en het bestek is niet aanwezig.

De ingediende stukken geven verder aanleiding tot de volgende opmerkingen:

De plannen voor de filterhuisjes en de filterbakken zijn ingrijpend te noemen omdat hierbij voor sommige onderdelen het totaal vervangen van het voegwerk, vervanging van de zinken dakbedekking (losanges, bij de filterhuisjes) en het aanbrengen van nieuwe kozijnen en deuren wordt voorgesteld (filterhuisjes). Bij de huidige technische toestand zoals zij die ter plekke heeft waargenomen, sluit echter een meer terughoudender herstel beter aan. Zo is er geen aangetoonde noodzaak om het, in het verleden reeds vervangen voegwerk, overall te verwijderen en opnieuw aan te brengen. Op sommige plaatsen is nog het originele voegwerk aanwezig wat in een goede staat verkeerd en geen werkzaamheden behoeft. Daarbij is aan het metselwerk te zien dat er in het verleden juist veel schade aan de baksteen is ontstaan bij het verwijderen van voegwerk. Ook bij de deuren en kozijnen (filterhuisjes) is te zien dat met partieel herstel kan worden volstaan. Zij acht een herziene opname nodig waar nauwkeuriger wordt gezien op welke plaatsen herstel werkelijk noodzakelijk is.

Ten aanzien van de voorgestelde drainage voor de filterbakken 6 t/m 8 en 23 t/m 25, kan worden opgemerkt dat het niet duidelijk is waarom voor deze oplossing is gekozen, en welke diepte nodig is. De mantelbuis die het water moet afvoeren loopt door een gemetselde koker. Terecht wordt op tekening de vraag gesteld of deze koker droog staat. Het gevaar is dat hiermee juist een omgedraaid effect wordt bereikt: water in de bakken ipv eruit.

In de TNO rapporten wordt geadviseerd om de huidige toestand te monitoren en in het bestek zijn posten opgenomen voor onderzoek en herstel. Als er nav het TNO advies nadere gegevens bekend zijn geworden over de stabiliteit van het metselwerk dan ontbreken deze nog in het plan. Als deze gegevens er niet zijn raad zij aan dat het monitoren alsnog uitgevoerd wordt zodat deze gegevens gebruikt kunnen worden voor de te kiezen maatregelen in het plan. Behalve de op de instandhouding gerichte werkzaamheden, vinden enkele ongeschikte werkzaamheden en aanpassingen plaats: -Het wijziging van de kleurstelling

van de buitenzijde van filterhuisjes (gevelementen). Tegen het wijzigingen van de kleur bestaat, mits zoals aangegeven de kleurkeuze wordt bepaald op basis van het aangegeven kleuronderzoek, geen bezwaar. Zij gaat ervan uit dat bij het opnieuw schilderen van de te handhaven onderdelen ook de oude verflagen behouden blijven, tenzij de technische toestand dit niet toelaat.

-Het verwijderen van verf van tegellambrizingen in filterhuisjes i.v.m. esthetische redenen en herstel van het historische beeld van dit materiaal.

-Het voor de monumentale waarden niet storende aanbrengen van doorvalbeveiliging bij de hekwerken rondom de natte bassins in de vorm van gaas. Overigens ontbreken hiervan nog details.

De staatssecretaris motiveert haar positief advies als volgt:

De onderdelen van het complex waarop het plan betrekking heeft zijn in een zodanige toestand dat restauratief ingrijpen aan de orde is om het complex in stand te houden. De mate van herstel is echter fors ten opzichte van de toestand zoals die uit visuele waarneming blijkt. Een duidelijke motivering voor het ingrijpende herstel kan uit het plan niet worden opgemaakt. Zij adviseert daarom dat wordt volstaan met partieel herstel en dat hiertoe een aangepaste opname wordt gemaakt. Daarnaast ontbreekt informatie naar aanleiding van de aan te brengen drainage en de opmerkingen van TNO over monitoring het metselwerk. Zij adviseert dat deze openstaande vragen nog worden verwerkt in het aan te passen restauratieplan.

Overige vergunningen

Wij wijzen u erop dat voor werkzaamheden aan, op of bij een monument behalve een monumentenvergunning meestal ook een bouwvergunning nodig is. Ook bestaat de mogelijkheid dat andere vergunningen benodigd zijn, zoals een sloop- en/of kapvergunning. Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met de Afdeling Vergunningen. Het algemene telefoonnummer van deze afdeling is (010) 489 49 66.

Inlichtingen

Voor meer informatie over deze monumentenvergunning of overige vragen kunt u contact opnemen met de heer L. Haaring van het bureau Monumenten van de dS+V op telefoonnummer (010) 489 4892 of per e-mail op bovengenoemd e-mailadres. Ook op de website www.rotterdam.nl/monumenten kunt u relevante informatie vinden.

Het college van burgemeester en wethouders van Rotterdam,
namens het college,
de directeur van de dS+V,
namens de directie,

ir. J.M.A. Hazenak
afdelingsmanager Ruimtelijke Ordening

Beroepsmogelijkheid

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken (gerekend vanaf de dag na verzending van dit besluit) een gemotiveerd beroepschrift indienen bij:

De Rechtbank Rotterdam
Sector Bestuursrecht
Postbus 50951
3007 BM ROTTERDAM.

BIJLAGE

Ingediende en gewaarmerkte bescheiden

- aanvraagformulier monumentenvergunning d.d. 18-11-2009;
- brief Gemeentewerken, 25-11-2009;
- omschrijving monument, gemeente Rotterdam, d.d. 26-09-2009;
- tekening HH 1555-B-001, Aanvraag Keurvergunning, Gemeentewerken, schaal 1:500, d.d. 18-11-2009;
- tekening HH 1555-T-001, Situatie en doorsnede, Gemeentewerken, schaal 1:500/200, d.d. 18-11-2009;
- tekening HH 1555-T-002, Situatie en doorsneden, Gemeentewerken, schaal 1:500/100/20, d.d. 18-11-2009;
- tekening HH 1555-T-003, Filterbakken 1 t/m 5, Afwerking hekwerken, Gemeentewerken, schaal 1:500, d.d. 18-11-2009;
- Fotorapportage filterhuisje 8, Monumenten Adviesburo Delfgou BV, d.d. 12-06-2009;
- Tekening BS-08, Bestaande situatie, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:100, d.d. 12-06-2009;
- Tekening G-08, Gebreken tekening, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:100, d.d. 29-10-2009;
- Werkomschrijving filterhuisje 8, Gemeentewerken, d.d. 02-11-2009;
- Fotorapportage filterhuisje 1, Monumenten Adviesburo Delfgou BV, d.d. 12-06-2009;
- Tekening BS-01, Bestaande situatie, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:100, d.d. 29-10-2009;
- Tekening G-01, Gebreken tekening, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:100, d.d. 30-10-2009;
- Werkomschrijving filterhuisje 1, Gemeentewerken, d.d. 02-11-2009;
- Werkomschrijving Natte filterbak 3, Gemeentewerken, d.d. 02-11-2009;
- Tekening BS-01, bestaande toestand natte filterbak 3, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 29-10-2009;
- Tekening G-03, gebreken tekening natte filterbak 3, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 29-10-2009;
- A4 map, tekeningen en foto's filter 3, Gemeentewerken;
- Werkomschrijving Droge filterbak 6, Gemeentewerken, d.d. 02-11-2009;
- Tekening BS-03, bestaande toestand droge filterbak 6, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 29-10-2009;
- Tekening G-06, gebreken tekening droge filterbak 6, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 29-10-2009;

Aanvullend:

- Tekening BS-06, Bestaande toestand droge filterbak 6. Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening G-06, gebreken tekening droge filterbak 6, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening BS-03, bestaande toestand natte filterbak 3, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening G-03, gebreken tekening natte filterbak 6, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening BS-01 bestaande toestand filterhuisje 1, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening G-01 gebreken tekening filterhuisje 1, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening BS-08 bestaande toestand filterhuisje 8, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Tekening G-08 gebreken tekening filterhuisje 8, Monumenten Adviesburo Delfgou, schaal 1:200, d.d. 07-01-2010;
- Onderzoeksrapport metselwerk en fundering fase 1, TNO, d.d. 28-02-2008;
- Onderzoeksrapport metselwerk en fundering fase 2, TNO, d.d. 28-02-2008n

Werkzaamheden

Natte filterbak 3:

- metselen van een nieuwe rollaag op de wand op diverse plaatsen, de voegen worden gelijktijdig met het metselen doorgestroken;
- uit en inboeten van beschadigde stenen, minimaal 1 steens diep en 3 strekken breed;
- inboeten nieuwe stenen, stenen conform bestaand (hoeveelheden zie opnametekening);
- slecht en vergaan voegwerk vervangen, 25 mm diep uithakken en opnieuw voegen;
- aanbrengen van nieuwe Belgische hardsteen (Petit Granit) aan de rand van het filterhuisje;
- herstellen en aanhelen van hardstenen platen bij het filterhuisje;
- vervangen van 2 stalen balken;
- schilderen van 2 stalen platen;
- demonteren en afvoeren gaas tegen hekwerk;
- reinigen, ontroesten en schilderen van het gehele hekwerk;
- reinigen metselwerk met harde borstel en warm water;

Droge filterbak 6:

- gemetselde bestrating gedeeltelijk uit en inboeten;
- gedeeltelijk opnieuw opmetselen van een wand;
- demonteren en herstellen van de betonnen opdekbanden;
- herstellen betonschade met betonreparatiemortel, aanbeveling 54-97;
- herstellen/vervangen hardstenen platen;
- vervangen slecht en vergaan voegwerk;
- uit en inboeten metselwerk;

Filterhuisje 1:

- vervangen 100% van het voegwerk; nieuw in te zetten voeg in snijwerk;
- herstellen van het schilderwerk;
- vervangen zinken goten als bestaand;
- vervangen zinken losanges als bestaand;
- herstellen binnenpleisterwerk;
- reinigen metselwerk met harde borstel en warm water;

Filterhuisje 8:

- vervangen 100% van het voegwerk, pneumatisch uithakken toegestaan volgens bestekschrijver Gemeentewerken, nieuw in te zetten voeg in snijwerk;
- herstellen van het schilderwerk;
- vervangen zinken goten;
- vervangen zinken losanges;
- herstellen binnenpleisterwerk;
- reinigen metselwerk met harde borstel en warm water;